

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi M.P.,

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Lublinie w sprawie o sygn.
II AKa 136/25,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 19 marca 2026 r.,

1. oddala skargę;

**2. oddala wniosek pełnomocnika Skarbu Państwa – Prezesa
Sądu Apelacyjnego w Lublinie o zasądzenie kosztów
postępowania,
w tym kosztów zastępstwa procesowego.**

Paweł Czubik Mirosław Sadowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 listopada 2025 r. M.P. (dalej: „skarżący”), wniósł skargę
na rażącą przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w
Lublinie w sprawie o sygnaturze akt II AKa 136/25.

Skarżący wniósł o:

1. Stwierdzenie, że w postępowaniu o sygn. akt II AKa 136/25 doszło do rażącej przewlekłości.

2. Stwierdzenie naruszenia jego prawa do wolności osobistej (art. 5 ust. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz art. 41 ust. 1 Konstytucji RP).

3. Przyznanie na jego rzecz od Skarbu Państwa kwoty nie mniejszej niż 12 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie.

4. Wydanie Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie zalecenia niezwłocznego rozpoznania jego apelacji, a w szczególności zarządzenia niezwłocznej weryfikacji konieczności dalszego stosowania tymczasowego aresztowania w świetle stwierdzonej przewlekłości i rażącego naruszenia prawa do wolności.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, m.in., że postępowanie apelacyjne toczy się już ponad 8 miesięcy. Wyznaczenie terminu rozprawy dopiero na 12 lutego 2026 r. oznacza, że łączny czas jego pozbawienia wolności, do planowanego terminu rozprawy, wyniesie niemal dwa pełne lata (1 rok i 364 dni).

Odpowiedź na powyższą skargę, złożył Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie. W piśmie z dnia 23 stycznia 2026 r. wniósł o:

1. odrzucenie skargi na przewlekłość postępowania w całości, ewentualnie:
2. oddalenie skargi w całości jako bezzasadnej,
3. a w razie uwzględnienia skargi o zasądzenie na rzecz Skarżących sumy pieniężnej w wysokości mniejszej, niż wynikająca ze złożonej skargi, tj. w wysokości minimalnej określonej zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”). i wynoszącej nie więcej, niż 500 zł za każdy zakończony rok trwania postępowania.

Ponadto, wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, od Skarżącego na rzecz Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pisma Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie wyjaśnił, że w niniejszej sprawie nie można stwierdzić bezczynności ani opieszałości Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Nie wystąpiły odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania czynności niezbędnych do rozpoznania sprawy Skarżącego. Postępowanie w tej sprawie nie było prowadzone w sposób rozwlekły.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu

12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie którego nie wyznaczono terminu posiedzenia, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Przedstawiony przez skarżącego stan faktyczny znajduje odzwierciedlenie w aktach sprawy, jedynie w zakresie formułowanych zarzutów jakie Skarżący podnosi co do czasu trwania postępowania.

Uwypuklenia wymaga, że postępowanie apelacyjne toczy się 12 miesięcy od 24 lutego 2025 r. do chwili obecnej, pierwszy termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony na dzień 12 lutego 2026 r., a Sąd Apelacyjny w Lublinie podejmował czynności w postępowaniu apelacyjnym m.in. sprowadzając Skarżącego na rozprawę apelacyjną, która odbyła się planowo i została odroczone do 14 kwietnia 2026 r.

W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, trudno doszukiwać się na obecnym etapie postępowania przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Lublinie. Sąd podejmował czynności bez zbędnej zwłoki. Dodatkowo na czas postępowania wpływ miał sam skarżący, który m.in. złożył niedopuszczalny wniosek o wyłączenie „neo-sędziego” z toczącego się postępowania w sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w pkt. 1 sentencji.

W pkt. 2 postanowienia Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podkreślenia wymaga, iż Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie występuje w niniejszym postępowaniu w charakterze uczestnika, nie zaś przeciwnika procesowego czy strony, stąd Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uwzględnienia tego wniosku.

Paweł Czubik Mirosław Sadowski Aleksander Stępkowski